

Kaisa Häkkinen

Anna Nylund

LUKU

lukemisen ja kirjoittamisen oppikirja
aikuisille maahanmuuttajille

FINN LECTURA

SISÄLLYS

ESIPUHE	06
MILLAINEN LUKIJA OLET?	08
MILLAINEN KIRJOITTAJA OLET?	09
KAPPALE 1. ASUMINEN: UUSI KOTI JA ASUINALUE	12
• Asuntoilmoituksia	
• Keskustelua asuinalueesta	
• Lause, tavu, sana ja kirjain	
KAPPALE 2. ASUMINEN KERROSTALOSSA	22
• Ilmoituksia asuintalossa	
• Keskusteluja kerrostalossa	
• Isot ja pienet kirjaimet	
KAPPALE 3. ASIOINTI POSTISSA	32
• Postikortti ystävälle	
• Ilmoitus postipaketin saapumisesta	
• Postin hinnasto	
KAPPALE 4. ASIOINTI KAMPAAJALLA	46
• Kampaamon Facebook-sivu	
• Kampaamon hinnasto	
• Kampaamon ajanvaraus	
KAPPALE 5. LIKKUMINEN: KAUKOLIIKENNE JA LÄHILIIKENNE	58
• Kaukoliikenne kuljettaa koko maassa	
• Reittioapas auttaa lähiliikenteessä	
KAPPALE 6. LIKKUMINEN: PYÖRÄILY	68
• Polkupyörän keväthuolto	
• Pyöräilytiedote	
KAPPALE 7. TERVEYS: LABORATORIOSSA	76
• Ennen laboratoriakäyntiä	
• Laboratoriossa	

KAPPALE 8. TERVEYS: RUOKA.....	84
• Syö terveellisesti	
• Pakkausseloste	
KAPPALE 9. OPISKELU JA TYÖ: KOULUN JA KODIN VÄLINEN VIESTINTÄ ..	92
• Wilma-viesti	
• Kurssi-ilmoitukset	
KAPPALE 10. OPISKELU JA TYÖ: TYÖN HAKEMINEN.....	102
• Työpaikkailmoituksia	
• Ansioluettelo	
• Työhakemus	
KAPPALE 11. JUHLAT: SYNTYMÄPÄIVÄ.....	112
• Kutsu ja onnentoivotus	
KAPPALE 12. JUHLAT: SUOMALAISIA JUHLIA.....	120
• Juhlamainoksia	
KAPPALE 13. HARRASTUKSET: LIIKUNTA.....	128
• Kuntosalilla	
• Ostoksilla	
KAPPALE 14.	
HARRASTUKSET: JUOKSU, PUUTARHANHOITO JA MATKAILU	138
• Keskustelua blogeissa	
KAPPALE 15. PERHE: PERHEILMOITUKSET	148
• Perhe ilmoitukset	
• Sukunimet	
KAPPALE 16. PERHE: PERHEET SUOMESSA.....	158
• Erilaisia perheitä	
• Lapsen oikeudet	

ESIPUHE

Elämä aikuisena uudessa maassa uuden kirjoitusjärjestelmän keskellä voi tuntua haastavalta. Jos on vielä elänyt koko ikänsä suulliseen perintöön pohjautuvan kulttuurin keskellä, kontrasti Suomeen, jossa kaikki tärkeät tiedot ovat mustaa valkoisella, voi olla melkoinen. Lukemisen ja kirjoittamisen vaikeus vaikuttaa koko elämään ja jokaiseen päivään. Luku-kirjan ideana on tarjota aikuisille maahanmuuttajaopiskelijoille tuntumaa todellisen maailman tekstilajeihin sellaisina kuin ne luokkahuoneen ulkopuolella ovat. Kirja auttaa lukunopeuden, -sujuvuuden ja -kestävyyden harjoittelussa tarkkuutta unohtamatta. Kirjoitusharjoituksissa pyritään vahvistamaan sellaisia kirjoittamisen osa-alueita, jotka ovat tyypillisesti haastavia maahanmuuttajaopiskelijoille: kuunnellaan ja koodataan pitkien sekä lyhyiden vokaalien lisäksi diftongeja ja paneudutaan pitkiin sanoihin muun muassa tavuttamalla. Lisäksi vahvistetaan lauseen käsittelyä, opitaan välimerkkejä ja totutaan tekemään huolellista työtä.

Luku-kirjan kappaleet jäsenyivät teemoittain niin, että jokaisen aiheen kohdalla tutustutaan sille tyypillisiin tekstilajeihin. Liikuttaessa mennään pyörähuoltoon ja tutkitaan reittiopasta, asiointia harjoiteltaessa luetaan kampaamon Facebook-sivuja ja käydään leikkauttamassa uusi tukka! Kirjaa laadittaessa on pyritty pitämään mielessä, millaisina tekstilajit oikeassa elämässäkin kohdataan: keskustelut kuunnellaan ja pakkausselostet, kutsukirjeet ja uutiset luetaan. Kirjan kuvitus ja taitto on suunniteltu tukemaan ymmärtämistä niin, että nekin opiskelijat, joiden suomen kielen taito on vasta kehittymässä, pystyvät käyttämään kirjaa. Tehtävien kieli ja tehtävätyypit ovat helpompia kuin itse tekstit, sillä tosielämän tekstilajit on haluttu säilyttää kirjassa selkokielistämättä. Opettaja voi omalla työllään ja valinnoillaan vaikuttaa tekstien käsittelyn vaikeustasoon.

Luku-kirjan kohderyhmää ovat semilukutaitoiset opiskelijat, jotka osaavat jo lukea ja kirjoittaa jonkin verran latinalaisilla aakkosilla, mutta kaipaavat vielä lisäharjoitusta. Kirjaa voi myös käyttää muilla kursseilla, joilla on tarkoitus tutustua eri tekstilajeihin ja tekstityyppeihin suomalaisessa yhteiskunnassa ja edelleen harjaannuttaa opiskelijoiden luku- ja kirjoitustaitoa.

Kiitos Jaanus, Janno ja Kaarlo sekä Juha ja Charlotta – olette olleet kannustavia, kärsivällisiä ja isoja inspiraationlähteitä! Ilman kollegoita emme olisi ikinä oppineet mitään, joten Sanna, Kristiina, Kaarina ja Katja, kiitos kuuluu myös teille.

Helsingissä toukokuussa 2017

Kaisa Häkkinen ja Anna Nylund

MILLAINEN LUKIJA OLET?

1. Mieti tavallista päivääsi. Mitä luet? Merkitse rastilla (X).

2. Millä kielellä luet?

omalla äidinkielellä

suomeksi

englanniksi

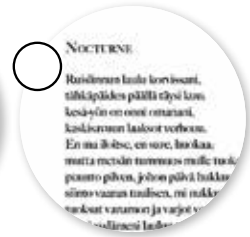
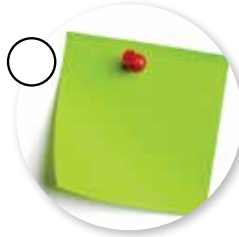
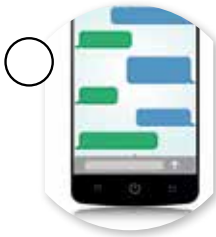
muulla kielellä, millä? _____

3. Keskustele kaverin kanssa.

- Milloin olet oppinut lukemaan? Missä? Kuka sinua opetti?
- Millainen lukija olet? Luetko hitaasti vai nopeasti? Tykkäätkö lukea?
- Millä kielellä luet mieluiten?
- Miksi luet?

MILLAINEN KIRJOITTAJA OLET?

1. Mieti tavallista päivääsi. Mitä kirjoitat? Merkitse rastilla (X).

2. Millä kielillä osaat kirjoittaa?

3. Keskustele kaverin kanssa.

- Milloin olet oppinut kirjoittamaan? Missä? Kuka sinua opetti?
- Kirjoitetaanko sinun äidinkieltäsi samalla tavalla kuin suomea?
Jos ei, miten olet oppinut kirjoittamaan suomeksi?
- Oletko hyvä kirjoittaja? Tykkäätkö kirjoittaa?
- Onko sinun mielestä suomeksi helppo vai vaikea kirjoittaa?
Mikä on helppoa? Mikä on vaikeaa?
- Kirjoitatko käsin vai koneella? Onko sinulla selvä käsiala?

1. ASUMINEN

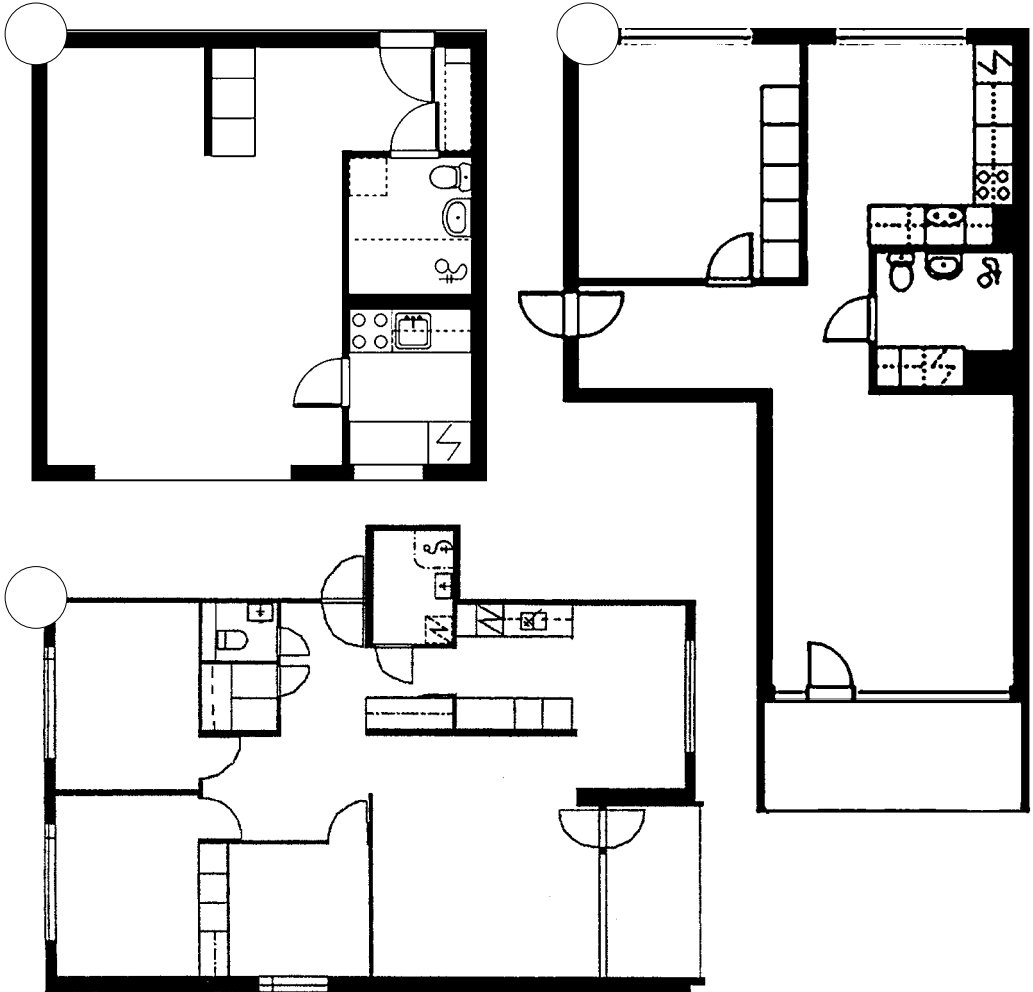
uusi koti ja asuinalue

ASUNTOILMOITUKSIA

1. Katso sivun 15 asuntoilmoituksia A–C. Missä voit nähdä tällaisia ilmoituksia?

2. Kuuntele asuntoilmoitukset.
Yhdistä pohjapiirroksen kuva oikeaan asuntoilmoitukseen.

A

29 m² | 789€ / kk | 1-2 h+k+kph

Punavuori, 00120 Helsinki

Hyväkuntoinen yksiö, toimii kaksiona.
1. krs rauh. sisäpihalle päin.

Kaunis pieni asunto keskellä kaupunkia, mutta rauhallisella sisäpihalla portin takana. Lasi-ovellinen makuualkovi toimii kuin makuuhuone, joten asunto sopii kahdellekin. Lattialattiat, kylpyhuone lattialämmityksellä ja pesukone keittiön puolella. HUOM! Jätä yhteystiedot JA lyhyt esittely itsestäsi, niin otamme yhteyttä heti jos/kun esittely on mahdollinen. Ei lemmikkejä, luottohäiriöitä tai tupakointia.

B

**65 m² | 940€ / kk
3h+k+p**

Etelä-Haaga, 00320 Helsinki

Heti vapaa parvekkeellinen kolmio Haagassa.

Siisti kolme huonetta ja keittiö, jossa putkiremontti tehty. Asunnossa on parveke ja paljon säilytystilaa. Hyvät kulkuyhteydet. Toinen kerros (2/4), ei hissiä.

Vuokralaisella oltava luottotiedot kunnossa.

56 m² | 760 € / kk | 2h+k+kph+p

Konalala, 00390 Helsinki

Hieno kodikas läpitalonkaksio Konalassa.

Tämä hyväkuntoinen läpitalonhuoneisto sijaitsee toimivien liikenneyhteyksien varrella rauhallisella asuinalueella. Asunnossa on tilava olohuone sekä kaunis keittiö, jossa on tilaa ruokapöydälle. Parvekkeella viihdyt kesäisin. Tervetuloa esittelyyn!

HUOM: Yhtiöön on tämänhetkisten suunnitelmien mukaan tulossa putkiremontti kahden vuoden kuluttua. Putkiremontin alkaessa tässä huoneistossa vuokrasopimuksen voi joko lopettaa kyseiseen päivään, tai jatkaa sopimusta niin, että remontin jälkeen vuokra on 840€/kk.

C

3. Lue asuntoilmoitukset. Ympyröi ilmoituksista sanoja, jotka ymmärrät. Kirjoita sanat alla oleville viivoille. Lue sanat kaverille.

4. Mitä lyhenteet tarkoittavat? Kirjoita.

1. m² = _____

2. € = _____

3. kk = _____

4. h = _____

5. k = _____

6. kph = _____

7. krs = _____

5. Poimi teksteistä kaikki numerot. Kirjoita ja lue ne suomeksi.

6. Lue asuntoilmoitukset vielä kerran. Alleviivaa sanat, jotka oli mielestäsi vaikea lukea. Kirjoita sanat tähän ja tavuta ne. Lue vaikeat sanat uudelleen.

KESKUSTELUA ASUINALUEESTA

7. Keskustele parin kanssa. Missä sinä asut? Millainen sinun asuinalueesi on?
Kirjoita vastauksesi myös alla oleville riveille.

8. Katso alla olevaa tekstiä. Missä voit nähdä tällaisen keskustelun?

Konalaan?

lita

eilen 14:52

Me löydettiin ihana asunto Helsingistä! Se on Konalassa. Onks kokemuksia? Asuuko joku siellä?

VASTAA

KOMMENTIT (4)

vierailija

eilen 15:23

Joo, me asuttiin siellä kolme vuotta. Ihan kiva paikka, mutta se ei oo juna-radan varressa. Busseja kulkee kyllä usein etenkin arkisin.

VASTAA

konalalainen

eilen 17:11

Mun mielestä Konala on hyvä paikka asua :) Täällä on paljon maahanmuuttajia, mutta ei se mua haittaa. Ihan kivoja tyyppejä. Ja kauppakeskus Ristikko on lähellä. Siellä on ruokakauppa, kampaamo, apteekki ja myös joku kahvila.

VASTAA

lita

eilen 17:20

Kiva kuulla! Kiitti, kun kerroitte. Me nähtiin asuntoilmoitus ja käytiin katsomassa kerrostaloasuntoa. Se oli viime vuonna remontoitu ja kolmannessa kerroksessa. Taitaa olla muutto tulossa! :)

VASTAA

konalalainen

eilen 21:02

Tsemppiä muuttoon ja tervetuloa tänne!

VASTAA

9. Lue sama teksti parin kanssa.

10. Valitse oikea vaihtoehto.

1. Miksi lita kysyy, millainen paikka Konala on?
 - a. lita asuu Konalassa.
 - b. lita muuttaa ehkä Konalaan.
 - c. Joku asuu Konalassa.
2. Millä Konalaan pääsee?
 - a. bussilla
 - b. junalla
 - c. metrolla
3. Mikä on Ristikko?
 - a. ruokakauppa Konalassa
 - b. joku kahvila
 - c. kauppakeskus

11. Ympyröi tekstistä: *ihan kiva, mun mielestä, ei haittaa, kiva kuulla, tsemppiä*
Missä tilanteessa sinä voisit sanoa näin? Keksi esimerkkejä parin kanssa.

12. Tee yhdyssanoja. Katso apua kappaleen teksteistä.

ALKUOSA LOPPUOSA

KOKO YHDYSSANA

asunto	huone	_____
pohja	ilmoitus	_____
kerros	kone	_____
pesu	lämmitys	_____
lattia	piirros	_____
vuokra	pöytä	_____
putki	talo	_____
ruoka	remontti	_____
makuu	sopimus	_____

LAUSE, TAVU, SANA JA KIRJAIN

KIRJAIN TAVU SANA

Asunnossa on tilava olohuone.

LAUSE

- Lauseessa on kokonainen ajatus.
- Lause alkaa isolla kirjaimella ja lauseen lopussa on piste, kysymysmerkki tai huutomerkki.
- Lauseessa on yksi tai useampi sana.
- Sanassa on yksi tai useampi tavu.
- Tavussa on yksi tai useampi kirjain.

13. Kuuntele ja kirjoita sanat.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____
11. _____

4. ASIOINTI

kampaajalla

KAMPAAMON FACEBOOK-SIVU

1. Katso tekstejä. Missä voit lukea tällaisia viestejä?

Kampaamo Ihme 😄 lomatuulella
15. heinäkuuta

Nita lomailee 16.–20.7. ja Karoliina 16.–26.7. Emme siis ole puhelimen äärellä, mutta viestejä voi laittaa esim. tänne Facebookiin, jos ikävä iskee! 😊

👍 Tykkää 💬 Kommentoi ➦ Jaa

Riina Ilola Hyvää lomaa 😊

Kampaamo Ihme Kiitos Riina Ilola. Lähden Ranskaan 😊 T. Nita

Riina Ilola Bon Voyage! ❤️ Mä tuun värjäykseen heti sun loman jälkeen.
👍 1

 Kirjoita kommentti...

Kampaamo Ihme 😊 täynnä tarmoa
4. elokuuta

Jos haluat hiukset kuntoon ennen töiden tai opiskelun alkua, niin kannattaa varata pian. Enää muutama vapaa aika jäljellä. Nitalle tuli huomiselle peruutus hiusten värjäykseen ja leikkaukseen kello 13!

👍 Tykkää 💬 Kommentoi ➦ Jaa

Marjo Saarinen Apua! Yritin katsoa kalenteria, ja yhtään vapaata aikaa ei ollut Nitalle ennen 15. elokuuta... paniikki!

Kampaamo Ihme Huomenna on toi yksi peruutus ja sitten ens ma klo 11.30. Siinä onkin kaikki vapaat kahden tunnin ajat ennen koulujen alkua.

 Kirjoita kommentti...

Kampaamo Ihme lisäsi 2 uutta kuvaa – 😊 rento

30. heinäkuuta

Kesäinen lettikampaus by Karoliina

Karoliinan ja Nitan tekemiä kampauksia löydät lisää Instagramista nimellä Kampaamo Ihme, ja meidät saa siellä myös tagätä [#kampaamoihme](#)

👍 Tykkää 💬 Kommentoi ➦ Jaa

👍 23

Lotta Kuparinen Kiitos Karoliina! Kyllä nyt kelpaa pyörähdellä ystävän kesähäissä ❤️

Kampaamo Ihme Kiitos itsellesi ja ikimuistoista juhlaa! 🎉

Kirjoita kommentti...

2. Lue kampaamon Facebook-päivitykset. Alleiviivaa tekstistä alla olevat sanat.

värjäys

kampaus

leikkaus

hiukset

kalenteri

varata

vapaa aika

peruutus

3. Mitä nämä Facebook-sanat tarkoittavat?

1. Tila _____
2. Kuva _____
3. Kerro sijaintisi _____
4. Tykkää _____
5. Kommentoi _____
6. Jaa _____
7. Uutiset _____
8. Pyynnöt _____
9. Ilmoitukset _____

4. Vastaa kysymyksiin. Kysy sitten kysymykset parilta.

1. Oletko Facebookissa? Miksi? _____

2. Kuinka usein katsot Facebookia? _____

3. Mitä teet Facebookissa? Merkitse rastilla sopivat vaihtoehdot.
 - a. luen kavereiden päivityksiä
 - b. tykkään kavereiden päivityksistä
 - c. kommentoin
 - d. katson videoita
 - e. kirjoitan päivityksiä
 - f. jaan uutisia
 - g. jaan kuvia
 - h. onnittelen kavereita syntymäpäivänä
 - i. kirjoitan yksityisiä viestejä
 - j. etsin tietoa

KAMPAAMON HINNASTO

LEIKKAUKSET

otsahiukset	15,00
latvojen tasoitus	20,00
uusi malli	30,00–56,00
koneajo/ pieni siistiminen	15,00
lapset	18,00

Kampaamo
 Ilme

VÄRJÄYKSET (sis. pesu ja kuivaus)

Raidat, lyhyet hiukset	45,00
Raidat, puolipitkät hiukset	55,00
Raidat, pitkät hiukset	65,00
Kestoväri, lyhyet hiukset	48,00
Kestoväri, puolipitkät hiukset	59,00
Kestoväri, pitkät hiukset	70,00
Tyviväri	52,00-65,00

MUUT KÄSITTELYT

Hiusten pesu	20,00
Permanentti	66,00
Kevytväri permanentin yhteydessä	28,00
Hiusten pidennys tuntityönä	49,00/H

KAMPAUKSET

Lyhyen tukan kiharrus ja kampaus	32,00
Juhlakampaus	73,00
Hääkampaus (sis. koekampaus)	98,00

5. Katso kampaamon hinnastoa ja kirjoita *halvempi kuin* tai *kalliimpi kuin*.

1. Latvojen tasoitus on _____ uuden mallin leikkaus.
2. Permanentti on _____ otsahiusten leikkaus.
3. Lasten hiustenleikkaus on _____ aikuisten hiustenleikkaus.
4. Kestoväri pitkiin hiuksiin on _____ lyhyisiin hiuksiin.
5. Hääkampaus on _____ juhlakampaus.

6. Millaiset hiukset? Yhdistä sanat ja kuvat.

1. kiharat hiukset
2. suorat hiukset
3. pitkät hiukset
4. lyhyet hiukset
5. kalju
6. nuttura
7. letit
8. hääkampaus

TAVUTUS

Tavuttaminen eli sanojen jakaminen tavuihin auttaa esimerkiksi pitkien sanojen lukemisessa. Suomen kielen sanoissa tavuraja on

- konsonantti + vokaali -yhdistelmän edellä, esim. kä-si, kä-des-sä
- kahden vokaalin välissä, jos ne eivät muodosta diftongia, esim. pois-tu-a, sau-no-a

7. Kampaamon Facebook-sivulla ja hinnastossa on pitkiä sanoja. Tavuta sanat.

Esimerkki. per|ma|nent|ti

1. lettikampaus
2. kestoväri
3. koneajo
4. otsahiukset
5. juhlakampaus
6. lomatuulella
7. kesähäissä
8. pyörähdellä
9. ikimuistoinen

KAMPAAMON AJANVARAUS

8. Kuuntele, kun asiakkaat soittavat kampaamoon ja varaavat ajan. Kirjoita kampaamon kalenteriin oikean päivän ja kellonajan kohdalle asiakkaan sukunimi ja mitä hänen hiuksilleen tehdään.

6 Maanantai	7 Tiistai	8 Keskiviikko	9 Torstai
07	07	07	07
08	08	08	08
09	09	09	09
10	10	10	10
11	11	11	11
12	12	12	12
13	13	13	13
14	14	14	14
15	15	15	15
16	16	16	16
17	17	17	17
18	18	18	18
19	19	19	19
20	20	20	20
21	21	21	21

10 Perjantai	11 Lauantai	12 Sunnuntai
07	07	07
08	08	08
09	09	09
10	10	10
11	11	11
12	12	12
13	13	13
14	14	14
15	15	15
16	16	16
17	17	17
18	18	18
19	19	19
20	20	20
21	21	21

9.

Kuuntele teksti. Mistä alkaa uusi lause? Merkitse lauseen alkuun iso kirjain ja lauseen loppuun piste.

käyn kampaajalla noin kahden kuukauden välein minulla on puoli-
pitkät hiukset yleensä otan niihin kestovärin minulla on lempi-
kampaaja hänen nimensä on Nina Nina leikkaa tosi hyvin hiuksia
hän tietää myös mistä väristä tykkään puhun Ninan kanssa kaikista
asioista kerron työstressistä ja perhehuolista tottakai puhumme
myös iloisista asioista minun mielestäni on rentouttavaa käydä
kampaajalla sen jälkeen peilistä katsoo kaunis ja virkistynyt nainen

Lue kysymykset ja vastaa alla oleville riveille.

1. Millaiset hiukset sinulla on? Käytkö kampaajalla/parturissa?

2. Kuka leikkaa hiuksesi? Kuinka paljon käytät rahaa hiusten hoitoon joka kuukausi?

